

Henkilökuva

Uuden päätoimittajan esittely

Luonnon Tutkija -lehden päätoimittajana aloitti vuoden 2021 lopulla FT Pasi Reunanen. Pasilla on monipuolinen tutkija- ja kirjoittaja-tausta, mutta vastailkoon hän itse omin sanoin toimitusneuvoston esittämiin kysymyksiin.

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen aika tavallinen keski-ikäinen, harmaa-päinen suomalainen mieshenkilö. Et erottaisi minua mitenkään muista Helsingin neljän ruuhkassa vastaan astelevista samanlaisista suomalaisista miehistä. Olen alun alkaen 1960-lukulainen, paljasjalkainen helsinkiläinen, vaikka vietinkin suuren osan nuoruusvaiheistani Keravalla. Koulut kävin Helsingissä. Vasta yliopisto-opinnot erottivat minut pääkaupungin taikavoimasta ja otin suunnan pohjoiseen kohti Oulua, Perämeren valkoista kaupunkia.

Mistä ja milloin sait biologisen herätyksen?

Linnuista. Ihmisen luontoherääminen alkaa nuorena, ja silloin yksilön luontosuhde rakennetaan tukevimmalle mahdolliselle perustukselle, joka kantaa pitkälle tulevaisuuteen. Linnut ovat luontokappaleista helpoin ja kiehtovin kohde innostua tarkkailemaan luontoa. Luontoinnostus tarvitsee myös mentorin. Vanhan sukupolven luonnonystäville tärkein innoittaja oli Luonto-Liitto, minulle Suomen luonnonsuojeluliiton pääsihteeri, entinen luontoliittolainen Esko Joutsamo. Kun luonto tulee varhain nuoren lähelle, ei siitä halua pysytellä kaukana vanhempanakaan.

Opiskeluhistoriasi?

Menin Helsingin yliopistoon alun perin opiskelemaan matemaattisia luonnontieteitä, mutta aika pian elottomien numeroiden tarkkailu sai vaihtua elävän luonnon tutkimiseen, kun

vaihdoin pääaineen biologisiin tieteisiin. Tämä muutos tarkoitti myös tavaroiden pakkaamista ja muuttoa Ouluun. Tasaisella opiskeluvauhdille sain maisterin paperit neljässä vuodessa. Pääopintojen lisäksi kuuntelin välipalaksi myös filosofian luentoja. Oulussa oli tuohon aikaan hyvä ote ympäristöfilosofisiin aiheisiin.

Miten kuvailisit tutkijanuraasi?

Rion ympäristökokous 1992 avasi monelle nuorelle tutkijanalulle mahdollisuuden päästä kiinni tutkijanuraan. Luonnon monimuotoisuus nousi raketin lailla yleiseen tietoisuuteen, ja biodiversiteetitutkimukseen virtasi aikaisempaa enemmän rahoitusta. Kansallinen FIBRE-hanke oli monen nykyisen tutkijan ja professorin ponnahduslauta alalle. Näistä varoista maksettiin minunkin palkka neljäksi vuodeksi, kun aloin kierrellä Koillismaan vanhoja valtion metsiä liito-oravien perässä. Väitöskirjassa selvitin lajin esiintymiseen vaikuttavia tekijöitä, tutkimus oli luonteeltaan maisemaekologista. Olin kaksi vuotta tutkijavaihdossa Pohjois-Amerikassa, minkä jälkeen juutuvin vuosiksi tutkijantöihin erilaisiin, usein ministeriöiden rahoittamiin hankkeisiin. Tutkimustyön ulkopuolella tein alustavia opintoja ympäristölainsäädäntössä ja kansantaloustieteessä. Ympäristötutkijan on hyvä olla perillä näiden kahden alan perusteeseistä.

Mitä olet puuhailut viime aikoina?

Viime vuosina olen kuluttanut paljon aikaa luonnonsuojelun lähimenneisyyttä tutkivan tietokirjan kirjoittamiseen. Olin erehtynyt kuvittelemaan, että olisin hyvin kärryillä mistä suomalaisessa luonnonsuojelussa on kysymys. Nyt tiedän, että olin katsellut historian rintakuvaa, mutta loput patsaasta oli jäänyt piiloon.

Luonnon Tutkijan toimitus siirtyi Kumpulán vehmaasta kartanomiljöstä Keski-Suomen jylyhiin kuusimetsäisiin vuorimaisemiin.

Yritän kirjassani kertoa luonnonsuojelun koko kuvan yhden vuosikymmenen (1962-1972) ajalta, jolloin käsityksemme luonnonsuojelusta ja ihmisen paikasta luonnonkierrossa mullistettiin ja siirryttiin ympäristönsuojelun aikaan.

Mitkä ovat aiemmat kokemuksesi Vanamosta ja Luonnon Tutkijasta?

Minun ikäpolveni biologit värvättiin yliopistossa Vanamon jäseniksi jo ensimmäisten luentojen aikana. Jos värväyksessä onnistuttiin Luonnon Tutkija alkoi ilmestyä postiluukkuun. Mutta koska Vanamon kokoukset järjestettiin aina tieteiden talolla Helsingissä, eivät oululaiset kuukausikokouksiin osallistuneet. Vanamo jäi vieraaksi yhdistykseksi. Jos vaivautuu silmäilemään Luonnon Tutkijan/Ystävän vanhoja vuosikertoja, niin saa heti huomata, että Luonnon Tutkija on meidän kaikkien biologien oma lehti, ja ollut sellainen aina. Kaikki alalla toimineet ovat kirjoitelleet lehteen vuorollaan.

Mitkä näet Luonnon Tutkijan suurimpina haasteina?

Jos perinteen kahleen antaa vaikuttaa laahusankkurin lailla liian kauan, kaikkea toimintaa uhkaa ennen pitkää väljähtyminen. Luonnon Tutkijalla on kunniakas perinne biologian alan tärkeänä julkaisuna, jota kannattaa vaalia, mutta samalla lehden on vastattava uuden ajan huutoon. Lehden ilmettä ja jutturakennetta on kehitettävä lujan entisen julkaisulinjan päälle. Pitkiä, eri aiheita taustoittavia ja suurelle yleisölle selittäviä artikkeleita on suosittava edelleen, mutta ajan henki vaatii myös toisenlaisten sisältöjen tuottamista lehteen. Ehkä vaikein edessä oleva tehtävä on lukijakunnan laajentaminen ja uusien biologisukupolvien ja muiden biologisista aiheista kiinnostuneiden innostaminen kirjoittamaan lehteen. Luonnon Tutkija on aina suosinut juttujen aihepiirien moninaisuutta, eikä sitä saa unohtaa nytkään.

Mitkä näet biologian isoina kysymyksinä Suomessa ja maailmalla?

Biologi eikä moni muukaan kansalainen voi olla tuntematta voimattomuuden ja/tai toivottomuuden tunnetta lukiessaan päivälehtiä. Ympäristökysymys vyöryy kaiken ylle mustan pilven lailla. Ympäristöasia liittyy nykyään niin lujasti kaikkeen biologiseen tutkimukseen, että se jättää varjoonsa monia tutkimusaiheita jotka ovat yhtä tärkeitä. Biologian ja lääketieteen rajapinnassa tehtävä tutkimustyö on ihmisen hyvinvoinnille tärkeä sarka, genetiikka ratkoo ruoantuotannon mahdollisuuksia. Monet biologian ja yhteiskunnan pulmakysymykset ovat globaaleja luonteeltaan, mutta suureen osaan niistä voidaan tarttua kotimaassa jos riittävää tahtoa vain löytyy. Etupihan siivoaminen ja julkisivun kohentaminen ulkomailla ei ole uskottavaa, jos kotimaassa takapiha rehoittaa retuperänä.

Perus- vai soveltava tutkimus?

Molemmat. Ilman korkeatasoista perustutkimusta ei voi olla käytännön ongelmia ratkovaa soveltavaa tutkimustakaan. Gravitaatiota ei

keksitty ennen kuin omena putosi maahan eikä ennen kuin utelias ihminen alkoi pohtia tätä eriskummallista tapahtumaa. Omenasta seurasi se, että tänä päivänä yksinäinen satelliitti lähettää maahan tietoja aurinkokunnan perukoilta. Silloin kun perustutkimus ja soveltava tutkimus lyövät kättä hedelmällisellä tavalla, voi odottaa mielenkiintoisia ja kauas kantavia tutkimustuloksia.

Maksalaatikko: rusinoilla vai ilman?

Ei kumpikaan. Jos kysymyksellä viitataan ruokatottumukseen, niin vastaus on, että maksasta voi tehdä parempaakin ruokaa kuin laatikon. Jos taas kysymys on vertauskuvallinen, niin rusina vai ei on liian kaavamainen ja vaihtoehdoton tapa ratkaista mitään kysymyksiä. Kun maksanpala nostetaan keittiön pöydälle, päätetään ensin, mitä ruokaa siitä tehdään, vaihtoehtoja on lukemattomia. Kun rakentava keskustelu on käyty ryhdytään teroittamaan veistä. Mustavalkoinen joko-tai-ajattelu on liiankin tyypillistä meidän ajallemme. Meidän on opittava noudattamaan vanhaa ja viisasta käräjätuomarin ohjetta: *Audiat et altera pars*, kuunnelkaamme myös toista osapuolta.